

ПОЛАЗИШТЕ ЗА ПРИПРЕМУ РАДОВА - ПРИМЕРА ПРАКСЕ ТРЕБА ДА БУДУ:

ИГРА, односно примери дечје игре и истраживања током читавог дана и у различитим ситуацијама су и даље централна тема којом се бавимо, али у наредном периоду ћемо се фокусирати на важност ДОКУМЕНТОВАЊА у развијању реалног програма.

Зато вас позивамо да промишљате и сагледате вишеструки значај документовања, и вођења педагошке документације која настаје у процесу развијања реалног програма, да критички преиспитате и продискутујете сврху вођења педагошке документације и припремите стручна излагања о томе.

За учеснике из других земаља, теме су искуства везана за рад са децом јасленог узраста
КРОЗ ПРИЗМУ ДОКУМЕНТОВАЊА

ПРОГРАМСКИ ОДБОР :

- ❖ Биљана Којовић
- ❖ Марија Белензада
- ❖ Катарина Ђурић
- ❖ Татјана Ристивојевић
- ❖ Др Милијана Лазаревић
- ❖ Јадранка Спасић

**ТЕМА СТРУЧНОГ СКУПА:
ПЕДАГОШКА ДОКУМЕНТАЦИЈА И ДОКУМЕНТОВАЊЕ У
РАЗВИЈАЊУ РЕАЛНОГ ПРОГРАМА**

Теме сесија:

Теме сесија у којима треба да се пронађу ваши радови :

1. Документовање у развијању реалног програма

Како сагледавамо сврху документовања у процесу развијања реалног програма. Документовање кроз тематски/пројектни портфолио: дилеме, тешкоће, значај за развијање реалног програма.

Документовање учешћа детета у развијању реалног програма кроз дечји портфолио: Како дечји портфолио доприноси видљивости различитих начина изражавања деце; Начини учешћа деце и породице у формирању дечјег портфолија; Тешкоће са којима се суочавамо.

Примери учешћа деце у различитим рутнама и ритуалима са вршњацима и одраслима у затвореним и отвореним просторима кроз документовање; Како развијамо заједништво и градимо заједницу.

Колико нам документовање служи за рефлексивно преиспитивање (развијање) реалног програма?

Процес кроз који смо прошли – шта смо увидели на основу документованог и шта смо у складу са тим променили?

2. Документовање учешћа (и учења) кроз дечји портфолио; видљивост различитих начина изражавања деце

Да ли смо и колико променили форму и садржај дечјег портфолија? Које технике/инструменте користимо? На који начин? Колико и како деца учествују у формирању портфолија? Како и колико родитељи учествују? На који начин смо их мотивисали? Да ли сви разумемо значај и сврху дечјег портфолија? Шта нам је изазов/тешкоћа?

3. Документовање игре и истраживања

Видљивост процеса игре и истраживања на паноима (почетним, процесним) и панелима: примери почетних и процесних паноа, панела и шта смо њима хтели да учинимо видљивим; документовање „гласа“ детета: видљивост различитих начина на које се деца изражавају кроз примере документовања дечје игре и истраживања; примери документовања у просторним целинама, различитих ситуација током рутина и ритуала. Проширивање игре и истраживања на основу документованог - шта увиђамо да можемо додати у истраживање са децом, шта променити; примери како неке продукте документовања користимо у игри и истраживању.

4. Коришћење дигиталних средстава (и алата) у документовању

Која дигитална средства и алате користимо у процесу документовања реалног програма? Тешкоће и предности употребе различитих дигиталних технологија у документовању. Електронска педагошка документација: примери коришћења електронске педагошке документације; колико је електронска педагошка документација део наше праксе; шта су њене тешкоће; шта су предности? Како развијамо дигиталне компетенције?

5. Заједничко учешће деце и одраслих (васпитача, родитеља, ЛЗ) у документовању

Примери учешћа деце у документовању - како, на који начин? Како се консултујемо са децом јасленог узраста? Колико је то заживело? Као то утиче на промену наше слике о детету? Заједничке рутине и ритуали; Учешће породице у документовању реалног програма: да ли је то обавеза, „домаћи задатак“, или смо остварили заједничко учешће у документовању? Зашто је важно представити родитељима кратке видео записе из реалног програма, зашто је важно представити им заједничке продукте деце, деце и одраслих и које све начине документовања користимо у сарадњи са породицом? Различити начини документовања које користимо у сарадњи са локалном заједницом. Примери документовања различитих начина вашег учешћа.

Подришка уз питања за промишљање

Предлажемо сет питања који вам могу помоћи у овом промишљању и уобличавању идеја за припрему излагања за стручни скуп.

- Шта све чини педагошку документацију коју користим?
- Како користим педагошку документацију као алат за развијање реалног програма?
- Да ли нам педагошка документација користи као инструмент (начин) за реконструисање процеса учења (пута који смо прошли), као начин да продубимо разумевање (и лично и заједничко) и отворимо нове смерове у развијању реалног програма
- Да ли је видљиво учење (делање) и учење деце? Колико и како деца учествују у документовању? Зашто је то важно?
- Како документовање чини истраживање и игру видљивим? Које и чему служи та видљивост? (вртићка заједница, породица, локална заједница..) Које начине користимо за то?
- Која средства за документовање користимо (папирни и електронски видови: видео записи, фотографије, постери, белешке...)? Како бирамо продукте документовања где су приказана различита искуства, ситуације током развијања реалног програма и на које начине та искуства интерпретирамо?
- Како развијамо и унапређујемо реални програм на основу критичко-аналитичког сагледавања властите праксе документовања? Ако бисмо узели документацију од пре две или три године и запитали се: Како смо документовали тада? Како бисмо сада документовали исто то, али из ове перспективе? Шта смо увидели, научили, променили у међувремену?

Промислите о овим питањима и изаберите оне кључне тачке којима ћете се продубљено бавити у свом раду/излагању (није неопходно да обухватите сваку тачку и сва наведена питања, већ зависно од тога шта вам је циљ, шта желите да представите и да поделите са колегама. Пожељно је да излагање проширите својим увидима и изнесете искуства која се тичу теме скупа и могу да допринесу обухватности излагања)

Позивамо се да у својим и заједничким промишљањима користите приручнике/водиче из едиције “Линије лета” које сте добили од Министрства просвете (кроз пројекат “Инклузивно предшколско васпитање и образовање”), а посебно **Приручник за документовање - педагошка документација и документовање у Основама програма ПВО “Године узлета”**. Можете сваки Приручник наћи на сајту у пдф верзији .

У припреми радова и презентација важно је имати на уму и следећа питања/напомене

У радовима у којима је фокус на документовању не заборавите и на остале важне сегменте реалног програма, као што су :

- Материјали којима се подстиче игра и истраживање;
- Разноврсност материјала и средстава за игру и истраживање;
- Зашто су у игри и истраживању потребни полуструктурирани и неструктурирани материјали?
- Како деца истражују материјале?
- Како се материјалима проширује игра и истраживање?
- Медицинска сестра васпитач креира средства за игру и истраживање;
- Како се медицинска сестра васпитач укључује у истраживање и у игру са децом
- Како се играмо заједно?
- Зашто нам је важна игра, у чему препознајемо њен стваралачки потенцијал? - Како подстичемо игру и истраживање деце и родитеља у заједничким

просторима?

- Од вођене до отворене игре и назад: препоручи игру – којих се игара играмо? Како медицинска сестра васпитач проширује игру?
- Како све проширујемо симболичку игру?
- Игра и симболичко значење у ритуалима;
- Рутине као ситуације истраживања и симболичког изражавања;
- Заједничка игра и истраживање са вршњацима и одраслима на отвореном простору у вртићу; допринос игре у подстицању сарадње са вршњацима и одраслима;
- Како градимо простор за игру и истраживање;
- Простор на отвореном, изван вртића као простор за заједничке игре и истраживање;
- Видљивост игре у реалном програму;
- Допринос игре квалитету односа;
- Значај простора и материјала за развијње дечје игре;
- Унапређивање партнерских односа са породицом кроз игру – продубљено поверење и мотивисаност родитеља за грађење заједнице.

Шта треба да се види кроз радове о документовању:

Кроз документовање током презентације треба да се виде:

Примери интегрисања програма са реалним програмом (током планирања, отварања, развијања пројеката, током документовања). Примери грађења заједнице у вртићу и у локалној заједници. Примери рефлексије и саморефлексије практичара, који су допринели промени културе и структуре вртића. Примери уређења заједничких затворених и отворених простора као и простора групних соба.

Питања којима се руководе аутори у области неге и ВОР: Како сте започели пројекат/ тему/ планирану ситуацију учења, искористили аутентичну животну ситуацију? Ко вам је био подршка? Шта је слично/другачије у односу на раније облике сарадње са породицом и како су родитељи реаговали? Шта су били изазови током реализације пројеката/ теме/ планиране ситуације учења, аутентичне ситуације? Како сте пратили примену програма? Како је програм видљив у вашој установи? Шта сте ви научили? Како је култура и структура вртића промењена? Шта бисте и како бисте сада пролазили кроз целу причу?

Сва наведена питања/смернице могу да се односе на сваку од подтема. Подтеме нису изоловане једна од друге и оне чине једну целовиту слику праксе. Чланови Комисије приликом одабира радова, а модератори у усмеравању дискусије на сесијама, такође ће бити вођени питањима/смерницама из све три групе питања. Питања имају улогу да покрену дијалог о процесима промене у пракси и подстакну на промене.

<p><i>Битне препоруке :</i></p>	<p>Неколико препорука за припремање стручних радова</p> <p>За излагање се могу користити:</p> <ul style="list-style-type: none"> - „класична“ презентација (Power point, Canva, Prezi и сл.) - видео прикази простора у коме се налазе панои, панели, инсталације и заједно са децом и одраслима направити виртуелну туру током које појашњавате свој начин документовања - постер презентације – које садрже фотографије простора и продуката документовања уз пратећи текст - продукте документовања које можете донети и лако и једноставно изложити у простору за презентовање на скупу. <p>За аутентичност презентације најпогоднији су кратки видео снимци, без покривалица музичким нумерама, уз могућност да се чује жамор и разговор деце односно осети атмосфера међу децом и комуникација између саме деце и између сестре и детета/деце.</p> <p>При припремању радова за стручне сусрете, важно је приказати делове праксе из вртића који описују и показују примере из праксе усмерене на тему Сусрета.</p> <p>Није потребно представити приказ целог пројекта већ ставити акценат на део на из пројекта у односу тему скупа.</p> <p>Немојте оптерећивати слајдове цитатима, ма чији да су, деловима „Година Узлета“, цитат из неког од приручника из едиције „Линије лета” може се наћи као потврда за идеју коју сте добили на једном од слајдова.</p> <p>У презентацијама се често налази превише слика, малих димензија.</p> <p>На једном слајду је довољна једна или максимално две фотографије које приказују моменат из реалне ситуације, и где се уочљиво управо оно што аутори рада желе да прикажу.</p>
<p><i>Писање рада (насловна страна)</i></p>	<p>Рад треба да садржи следеће информације:</p> <ul style="list-style-type: none"> • назив институције, место, e-mail, телефон • имена аутора (коаутора)/презентатора, • назив рада (треба да буде концизан, али прецизно формулисан, написан великим словима, 12, болдиран). <p>Резиме има до 700 речи, заједно са са издвојеним кључним речима, (до 5 кључних речи) и садржи: значајне сегменте у односу на тему рада, начин остваривања циљева, методологију, кључне резултате, закључке и педагошке импликације.</p> <p>Ако рад буде прихваћен, за Зборник имате прилике да дате дужи текст и фотографије као прилог и детаљније образложите идеју и искуство.</p>
<p><i>Водите рачуна</i></p>	<p>Назив рада не може бити литераран – из наслова рада треба да се јасно препозна садржај, односно тема сесије за коју се рад пријављује.</p>
<p><i>Достављање радова</i></p>	<p>За област ВОР-а</p> <p>Насловна страна резимеа и фајла-прилога (фотографије, ППП, видео клипови) се достављаја искључиво електронском поштом на: <u>komisijavor@gmail.com</u> до <u>1. МАРТА 2025. године.</u></p> <p>Рад се доставља у текст процесору Microsoft Word, страница А4 формата, фонт Times New Roman, величина слова 12, проред 1,5 <u>фајл именовати исто као назив резимеа.</u></p>

<p><i>Време трајања</i></p>	<p>Трајање презентације: Укупно до 30 минута - до 20 минута за презентацију и још 10 минута да објасните, можда вратите на неке делове презентације, истакнете нешто што је по вама било битно, дефинишете целокупно излагање. Презнтације које буду одабране као пленарне у обавези су да имају трајање до 20 минута.</p>
<p><i>Процењивање радова</i></p>	<p>Текстове прегледају, одабирају чланови Програмског одбора и само они радови који испуњавају циљеве, у складу су са темом и радови који су написани по упутству – биће прихваћени, презентовани и објављени. Ауторима радова које Програмски одбор <u>не прихвати</u>, биће достављен одговор у писаној форми до 25. марта 2025. <u>Текстови, фотографије, графикони за Зборник за област ВОР потребно је да се пошаљу најкасније до 5. априла 2025. године, најдуже на 7 страна формата А4.</u></p> <p><i>Текстови радова који су непотпуни и који не стигну у предвиђеном року, НЕЋЕ СЕ ШТАМПАТИ у Зборнику.</i> <u>Радови за ЗБОРНИК не смеју бити у ПДФ формату, односно не морају бити оверени печатом установе.</u></p>
<p><i>Референце и литература</i></p>	<p>Позиве на изворе у тексту и списак коришћене литературе на крају рада треба дати у складу са АПА стилем (APA Citation Style - American Psychological Association). Примери:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Позиве на изворе у тексту треба дати у заградама уз навођење: презимена аутора, године издања коришћеног извора и броја странице, уколико се ради о цитату. - На списку коришћене литературе на крају рада није потребно стављати редне бројеве испред референци. - Књига: Референца треба да садржи презиме и иницијале аутора, годину издања, наслов књиге (курзивом), место издања и издавача. - Чланак у часопису: Референца треба да садржи презимена свих аутора с иницијалима, годину издања у загради, наслов чланка, пуно име часописа (курзивом), волумен (годиште), број, странице. - Web документ: Референца треба да садржи име аутора, годину, назив документа (курзивом), датум када је сајт посећен, интернет адресу.
<p><i>Консултације</i></p>	<p>Савез је на располагању ауторима радова за консултације и савете приликом припреме рада. Контакт особе :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Драгана Антић, 0628864863, - Марија Милић, 063 205431, - Бранкица Стојковић, 0638668850, - Невенка Аранђеловић, 063 8063902. - Јелена Димић, 063 7116362 - Александра Цаврић, 0693367435 - Виолета Ђерковић, 062468088 - Милица Јеличић, 063 8351841 - Ивана Перуничкић, 0641819660 - Драгана Јовановић, 0637162035 - Снежана Томић, 0605380803

<i>Надокнада</i>	Надокнада за преглед и одабир радова износи 2.500,00 дин коју треба уплатити по добијању предрачуна, до 20 фебруара 2025. године. Предрачуни преко агенције „Елдорадо“ Смедерево, Tel/fax: (026) 4645-820 eldoradosd@mts.rs , Мобилни 064 9579755
<i>Термин стручног скупа</i>	15 - 18.мај 2025. године Хотел “Борови” Сјеница
<i>Обавештење о прихваћеним радовима</i>	Списак прихваћених резимеа из области ВОР биће постављен на сајту Савеза до 25. марта 2025.
<i>Језик на коме се представља рад</i>	Приказ рада - прилог (видео запис, ПТТ, фотографије, резултати истраживања) са резимеом за ВОР се доставља на српском језику, ћириличним писмом (Serbian, cyrillic) искључиво електронском поштом <u>до 1.марта 2025 године</u> , на адресу: komisijavor@gmail.com ; <u>фајл именовати исто као назив рада</u>
<i>Дужина рада</i>	Текст уклопити у Образац Резимеа, посебно проследити Прилог Дужина радова ЗА ЗБОРНИК - до 7 страна, укључујући резиме, табеле, слике и коришћену литературу.

25. новембар 2024.

Програмски одбор